

ਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਕੇਂਦਰੀ ਦਫਤਰ, ਐਸ.ਬੀ.ਐਸ. ਮਾਰਗ, ਮੁੰਬਈ-400001

DEPARTMENT OF COMMUNICATION, Central Office, S.B.S. Marg, Mumbai 400001
ਫੋਨ /Phone: 912222660502 ਫੈਕਸ/Fax: 912222703279

ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ PRESS RELEASE

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ
RESERVE BANK OF INDIA

ਵੈਬਸਾਈਟ: www.rbi.org.in/hindi
ਵੈਬਸਾਈਟ Website : www.rbi.org.in
ਈ - ਮੇਲ email: helpdoc@rbi.org.in

ਜੁਲਾਈ 30, 2009

ਫਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ/ਲਾਟਰੀ ਜਿੱਤਣ/ਸਸਤੇ ਫੰਡ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ: ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ.

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ, 1999 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਟਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਲਾਟਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮਨੀ ਸਰਕੁਲੇਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਜਾਂ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ/ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਕੀ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ/ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਨਾ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਤੁਰੰਤ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇਹ ਸਲਾਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਲੁਭਾਉਣੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ, ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਵਾਸੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਸਸਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ / ਲਾਟਰੀ ਜਿੱਤਣ / ਭੇਜਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਈ-ਮੇਲਾਂ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ, ਐਸਐਮਐਸ, ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਆਮ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ, ਪੱਤਰ, ਸਰਕੂਲਰ ਆਦਿ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਲੈਟਰਹੈੱਡ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਾਂਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ/ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਦਿਸਣ ਲਈ। ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਫਰਜ਼ੀ ਈ-ਮੇਲ ਆਈ.ਡੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਰਚਿਆਂ, ਟੈਕਸਾਂ, ਡਿਊਟੀਆਂ ਆਦਿ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਗੁਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ (www.rbi.org.in) 'ਤੇ ਟਿੱਕਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਲਪਨਾ ਕਿੱਲੇਵਾਲਾ
ਚੀਫ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ

ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼: 2009-2010/168

ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼/ਸੂਚਨਾ:	
ਮੇਕ, 2010	ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀਆਂ ਫਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ: RBI ਸਲਾਹਕਾਰ
ਮੇਕੇਟ, 2010	ਲਾਟਰੀ, ਮਨੀ ਸਰਕੁਲੇਸ਼ਨ ਸਕੀਮਾਂ, ਸਸਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਫਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣਾ।
ਦਸੰਬਰ 07, 2007	RBI ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਸਤੇ ਫੰਡ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਜਾਅਲੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ